

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Aan: de leden van de gemeenteraad

Bezoekadres
Beilen Raadhuysplein 1
ma, di, vr 8.30 – 12.00
wo 8.30 – 16.00
do 8.30 – 20.00
Smilde Hoofdweg 24
ma, do 8.30 – 12.00
Westerbork B.G. van Weezelplein 10
di 8.30 – 12.00

Datum: 27 juni 2017
Behandeld door: Pieter de Lange
Zaaknummer: 601638
Onderwerp: Stand van zaken huisvesting
statushouders

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlagen:
Verzonden op:

Geachte leden van de gemeenteraad,

In uw vergadering van 23 maart 2016 heeft u, naar aanleiding van een brief van het college, gesproken over het huisvesten van statushouders. Het college wil met deze brief u de huidige stand van zaken presenteren, waarbij er wordt teruggekeken op 2016 en we een doorkijk schetsen voor de komende periode.

Plan van aanpak

In 2015 heeft er een inventarisatie plaatsgevonden van mogelijke locaties voor huisvesting van statushouders naast het huisvesten op de reguliere manier (woningen via woningcorporaties). Deze inventarisatie heeft geleid tot een plan van aanpak om de taakstelling 2016 in te vullen én de opgelopen achterstand in te vullen. Het college heeft daarbij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Maximale inspanning leveren om de taakstelling voor 2016 en de volgende jaren in te vullen;
- Maximale spreiding ter voorkoming van concentratie van hogere aantallen statushouders;
- In beginsel alleen mee te werken aan oplossingen die minimaal 5 jaar in stand kunnen blijven;
- Verkennen van mogelijkheden voor kleinschalige huisvesting via semi-permanente bewoning.

Taakstelling 2016

De taakstelling 2016 was 86 en de achterstand was 17. Daarmee had het college de opdracht om in totaal 103 statushouders te huisvesten. Ter vergelijking: in 2014 moesten we 31 statushouders huisvesten. Kortom, dit was een forse opgave. En niet alleen een forse opgave om dit als gemeente te realiseren, maar dit was ook een forse sociaalmaatschappelijke

opgave. Denk alleen maar aan de toegenomen druk op de markt voor huurwoningen of de eventuele integratieproblematiek.

Uiteindelijk zijn er in 2016 104 statushouders gehuisvest. Daarmee hebben we een voorsprong van 1 gerealiseerd. Dit resultaat hebben we bereikt door een zeer goede samenwerking tussen de gemeente, VluchtelingenWerk, Actium en Woonservice.

Reguliere huisvesting

In 2016 hebben de woningcorporaties in totaal 29 huurwoningen beschikbaar gesteld voor de huisvesting van statushouders. Dit is afgerond 11% van het totaal aan vrijgekomen huurwoningen in Midden-Drenthe.

Omdat het college bewust gekozen heeft voor maximale spreiding bij huisvesting hebben we niet alleen in Beilen, Smilde, Westerbork en Bovensmilde statushouders gehuisvest, maar bijvoorbeeld ook in Wijster en Witteveen.

Alternatieve huisvesting

Vanuit het oogpunt dat deze hoge taakstelling niet volledig voor rekening zou komen voor de woningcorporaties, heeft het college gezocht naar alternatieve vormen van huisvesting. Dit in overleg en afstemming met de woningcorporaties. Dit heeft geleid tot de volgende acties die we hieronder nader toelichten:

- We hebben een gezin van 11 personen gehuisvest in een woning die in gemeentelijk eigendom is;
- In een pand van de Stefanuskerk in Westerbork hebben we 6 alleenstaande statushouders gehuisvest. In dit pand heeft iedereen een eigen slaapkamer, maar worden de overige voorzieningen gedeeld. De statushouders hebben allemaal gezinshereniging aangevraagd. Zodra het gezin in Nederland is, gaan we op zoek naar een nieuwe passende woning. Bij verhuizing komt er een plek vrij voor een nieuwe statushouder;
- We hebben in een huurwoning 3 alleenstaande statushouders gehuisvest, waarbij ze alle drie een eigen slaapkamer hebben en de overige voorzieningen delen;
- We werken met 5 andere gemeenten samen in de Tussenvoorziening in Eelde. Deze voorziening is op 1 juli 2016 in het leven geroepen om enerzijds de grote druk op AZC's en noodopvangen te verminderen en om anderzijds statushouders alvast te laten starten met inburgeren en integreren. In totaal biedt de Tussenvoorziening ruimte voor 96 statushouders. Midden-Drenthe neemt hier 15 plekken af. De onderlinge afspraak is dat de statushouders binnen een half jaar tot een jaar definitief naar de desbetreffende gemeente verhuizen.
- De mogelijkheden voor semi-permanente bewoning (chalets, containerwoningen, stacaravans etc.) zijn in kaart gebracht, maar tot nu is het nog niet noodzakelijk gebleken om hierin te investeren.
- Tot slot heeft Woonservice zelf een aantal woningen aangekocht om de druk op de wachtlijst van woningzoekenden te verminderen.

Taakstelling 2017

Zoals gezegd hebben we het jaar 2016 afgesloten met een voorsprong van 1. Deze voorsprong wordt in mindering gebracht op de taakstelling voor dit jaar (46). De totale opgave voor dit jaar is daarom 45.

Medio juni hebben we 49 statushouders gehuisvest en daarmee hebben we de taakstelling voor 2017 helemaal gehaald. In 7 van de 14 plaatsingen ging het om gezinshereniging waar geen andere woning voor gezocht hoefde te worden.

Integratie in Midden-Drenthe

Met alleen huisvesten en voldoen aan de taakstelling zijn we er natuurlijk niet. We (statushouders, samenleving en gemeente) zullen ervoor moeten zorgen dat iemand zo snel mogelijk en zo goed mogelijk integreert in onze samenleving. De bal ligt in eerste instantie bij de statushouder, maar zonder goede ondersteuning zal dat heel lastig worden. Daarom subsidiëren we VluchtelingenWerk om de maatschappelijke begeleiding van statushouders te regelen.

Elke statushouder die gehuisvest wordt, heeft recht op een bijstandsuitkering. Om zo gauw mogelijk in een eigen inkomen te kunnen voorzien, is het spreken van de Nederlandse taal natuurlijk van cruciaal belang. Statushouders zijn wettelijk verplicht om in te burgeren en krijgen per week 3 dagdelen les. In de praktijk merken we dat dit veel te weinig is om de taal goed onder de knie te krijgen. Daarom zetten we als gemeente verschillende programma's op om de taalbeheersing en de kansen op de arbeidsmarkt te bevorderen. Per persoon beoordelen we welke inzet vanuit de gemeente gewenst is om, naast het verplichte inburgeringsprogramma, dat te bereiken:

- Extra taallessen bij een onderwijsinstelling;
- Extra taallessen via vrijwilligers van bijvoorbeeld Humanitas;
- Werkplekken bij Alescon (combineren leren taal en leren werken);
- Werkervaringsplekken bij reguliere werkgevers;
- Toeleiding naar beroepsonderwijs;
- Directe bemiddeling op vacatures.

De gemeente heeft hierin de regie. We hebben een consultant werk vrijgemaakt om specifiek met deze doelgroep aan de slag te gaan om op basis van maatwerk statushouders te ondersteunen in de (re-)integratie.

Daarnaast zijn we met diverse organisaties in gesprek om de hulpverlening aan statushouders verder te stroomlijnen en om een breder aanbod te krijgen aan activiteiten ten behoeve van de integratie.

Financiën

Het Rijk en VNG hebben op 27 november 2015 in het Bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom en later op 28 april 2016 in het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom afspraken gemaakt over de asielinstroom. In de beide akkoorden zijn afspraken gemaakt op terreinen als opvang, huisvesting, participatie en maatschappelijke begeleiding. Ook over de budgettaire gevolgen van de verhoogde asielinstroom zijn afspraken gemaakt. Deze lichten we hieronder toe:

- We krijgen vanaf 2016 structureel een bedrag van € 2.370,00 per gehuisveste volwassen statushouder voor maatschappelijke begeleiding. In 2016 en 2017 hebben we daar bijvoorbeeld de verhoogde subsidiebijdrage aan VluchtelingenWerk voor betaald en hebben we een aantal alternatieve vormen van huisvesting voor statushouders kunnen realiseren.
- We krijgen voor de jaren 2016 en 2017 via de algemene uitkering incidenteel een bedrag van € 4.430,00 per gehuisveste statushouder. Dit bedrag kunnen we inzetten voor integratie en participatie en hiermee kunnen we de extra kosten die we als gemeente hebben afdekken voor bijvoorbeeld re-integratie, onderwijs/scholing, bijzondere bijstand, armoedebelid, gezondheidszorg et cetera.

Voor de uitbetaling van de € 4.430,00 geldt het principe 'geld volgt statushouder'. Met andere woorden: op basis van het aantal gehuisveste statushouders krijgen wij dit bedrag. In de meicirculaire 2017 is de realisatie meegenomen van de periode november 2016 tot en met april 2017. In deze periode hebben we in totaal 70 statushouders gehuisvest wat neerkomt op een bedrag van € 310.000,00. Gezien het aantal gehuisveste statushouders in mei en juni én de geplande huisvesting voor het restant van 2017 verwachten we dit jaar ongeveer € 400.000,00 vanuit het Rijk te ontvangen.

Plan van aanpak

We willen het incidentele geld uit het Bestuur- en Uitwerkingsakkoord inzetten voor het doel waarvoor het beschikbaar is gesteld. Hiervoor komt het college dit jaar met een plan van aanpak.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Pieter de Lange, beleidsmedewerker, te bereiken op maandag tot en met vrijdag via telefoonnummer (0593) 53 93 14 of via het mailadres p.delange@middendrenthe.nl.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris,

de burgemeester.